

Revisjon av Statens vegvesens veileder V712 Konsekvensanalyser

Innlegg mobilitet 2024

Jon Simen Hilstad Mangset

Statens vegvesen

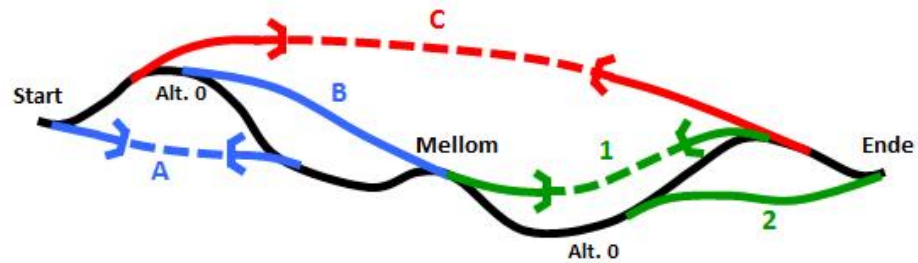

Håndbok V712 - Konsekvensanalyser

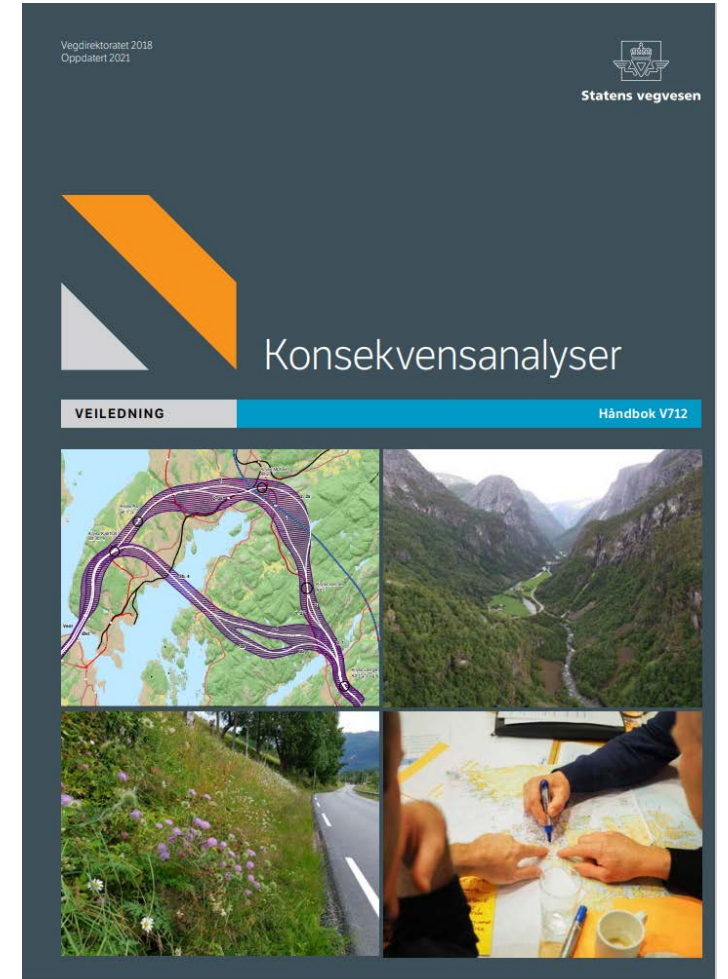

Statens vegvesen

- Veileder i metodikk for konsekvensanalyser
  - Konseptvalgutredninger
  - Kommunedelplaner (trasevalg)
  - Reguleringsplaner
  - Nasjonal transportplan

Analyser etter V712 tilfredsstillende både krav etter KU-forskriften og krav til samfunnsøkonomiske analyser (R-109) fra FIN.

- Er tilpasset til Statens vegvesens bruk, men brukes av flere virksomheter.
- Revisjon 2023-2025
- [Håndbok V712 Konsekvensanalyser \(vegvesen.no\)](https://vegvesen.no/handbok-v712-konsekvensanalyser)

Bakgrunn for revisjon av V712

- Forrige revisjon 2014-17
- Ny DFØ veileder
- Veileder for Konsekvensutredninger M1941
- Revidert rundskriv R108
- Ny virksomhetsstrategi

dfø

Veileder i samfunnsøkonomiske analyser

Samfunnsøkonomiske analyser bidrar til at politikere og andre beslutningstaker får kunnskapsbaserte, gjennomtenkte og transparente beslutningsgrunnlag når de skal ta stilling til forskjellige tiltak. Denne veilederen skal gjøre det enklere å gjennomføre og bestille analyser, og gir også råd til ledere i staten.

| Forord

| 1. En innføring i hvordan statlige tiltak skal utredes

| 2. Samfunnsøkonomiske analyser som grunnlag for gode beslutninger

Revisjon av V712 i lys av ny veileder i samfunnsøkonomisk analyse fra DFØ

Innlegg mobilitet 2024
Arne Heggland

Wegdirektoratet 2015
Oppdatert 2021

Statens vegvesen

Veileder i samfunnsøkonomiske analyser

Konsekvensanalyser

VEILEDNING Håndbok V712

Samfunnsøkonomiske analyser bidrar til at politikere og andre beslutningstaker får kunnskapsbaserte gjennomtenkte og transparente beslutningsgrunnlag. Dette skal ta stilling til forskjellige tiltak. Denne veilederen skal gjøre det enklere å gjennomføre og bestille analyse og også råd til ledere i staten.

Forord

1. En innføring i hvordan statlige tiltak skal utredes
2. Samfunnsøkonomiske analyser som grunnlag for gode beslutninger

Oppdatering av V712 i lys av DFØ sin veileder

«Dersom det er utarbeidet sektor- eller temaveiledning om å vurdere ikke-prissatte virkninger innenfor virksomhetens ansvarsområder, bør man sørge for at denne veiledningen er oppdatert med krav og prinsipper i rundskriv R-109/2021 og DFØs anbefalinger».

RAPPORT

Håndbok V712 konsekvensanalyse

OPPDRAGSGIVER
Statens vegvesen

EMNE

Vurdering av oppdatering av håndbok V712 i lys av DFØ sin veileder i samfunnsøkonomisk analyse

DATO / REVISJON: 20. oktober 2023 / 01
DOKUMENTKODE: 10252718-01-RIM-RAP-01

Multiconsult

dfø

Vegdirektoratet 2018
Oppdatert 2021

Statens vegvesen

RAPPORT
Håndbok V712 konsekvensanalyser

OPPDRAAGSGIVER
Statens vegvesen

EMNE
Vurdering av oppdatering av håndbok V712 i lys av DFØ sin velleder i samfunnsøkonomisk analyse

DATO / REVISJON: 20. oktober 2023 / 01
DOKUMENTKODE: 10252718-01-RIM-RAP-01

Multiconsult

Agenda/stikkord:

- *Handlingsrom*
- *Informasjon om SØA i V712*
- *Justeringer av metodeveiledning*
- *«KU med merverdi»*

Er V712 innenfor handlingsrommet i DFØs veiledning?

DFØs veileder:

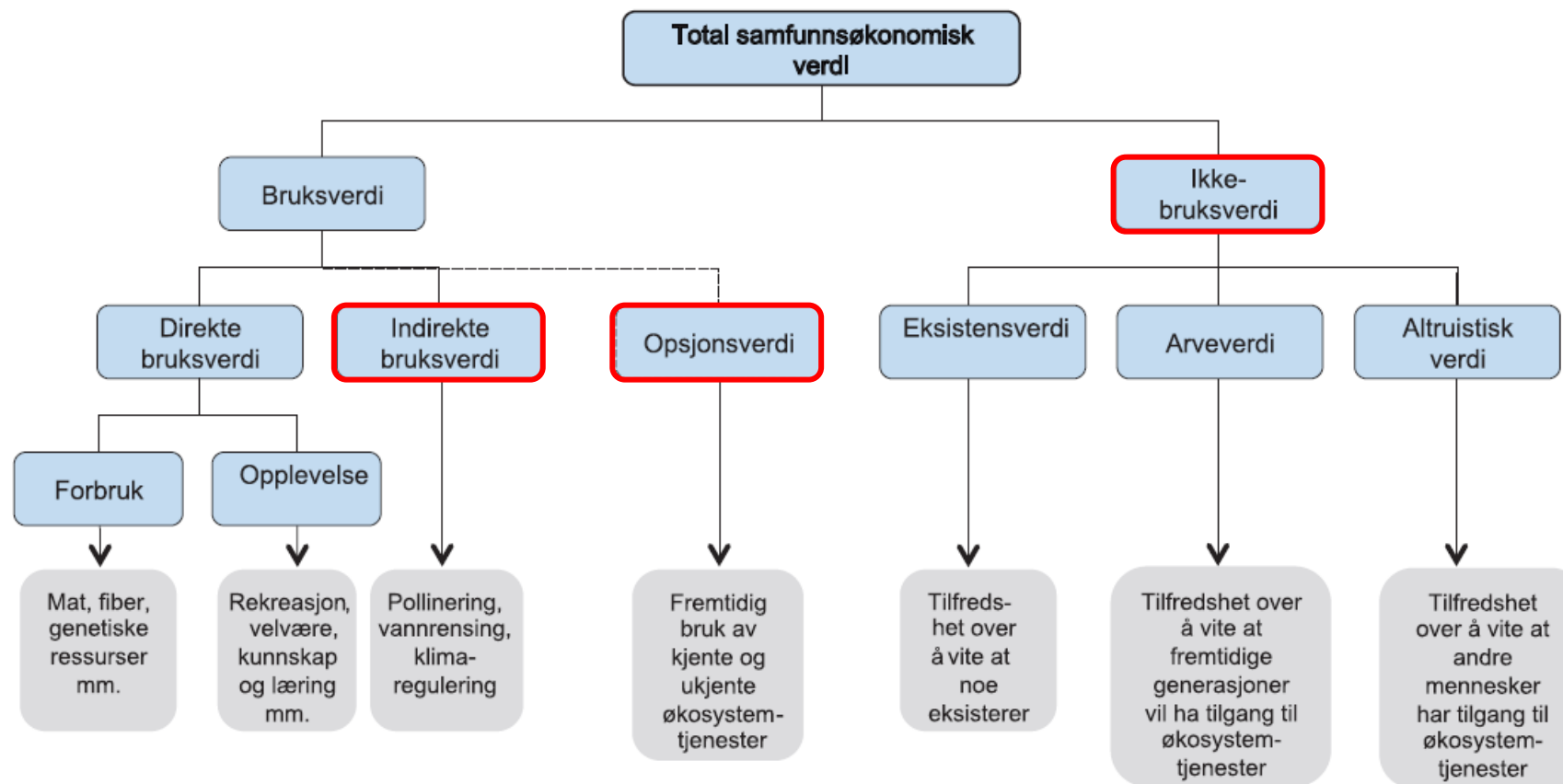
- ... stiller ikke «skal-krav», men gir mange anbefalinger og oppfordringer
- ... er åpen for at de fleste SØ analyser har noen virkninger som **ikke lar seg** verdsette i kroner ... og som det *«ut fra en nytte-kostnadsvurdering ikke anses for forholdsmessig å verdsette»*.
- ... anerkjenner at skjønn er en del av metoden (begrunnelse og usikkerhet)
- ... anerkjenner konseptet «indirekte betalingsvillighet» i form av ekspertvurderinger

Er V712 innenfor handlingsrommet i DFØs veiledning?

DFØs veileder:

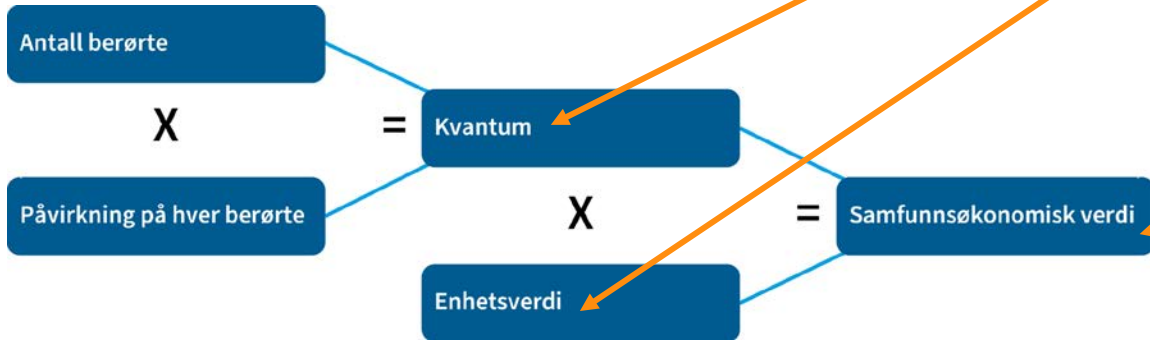
- ... har en vid definisjon av «samfunnsøkonomiske verdi» som samsvarer godt med innholdet i V712 kap. 6.6

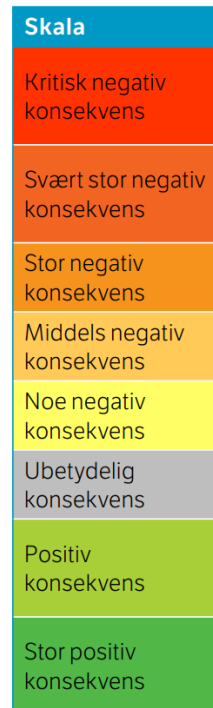
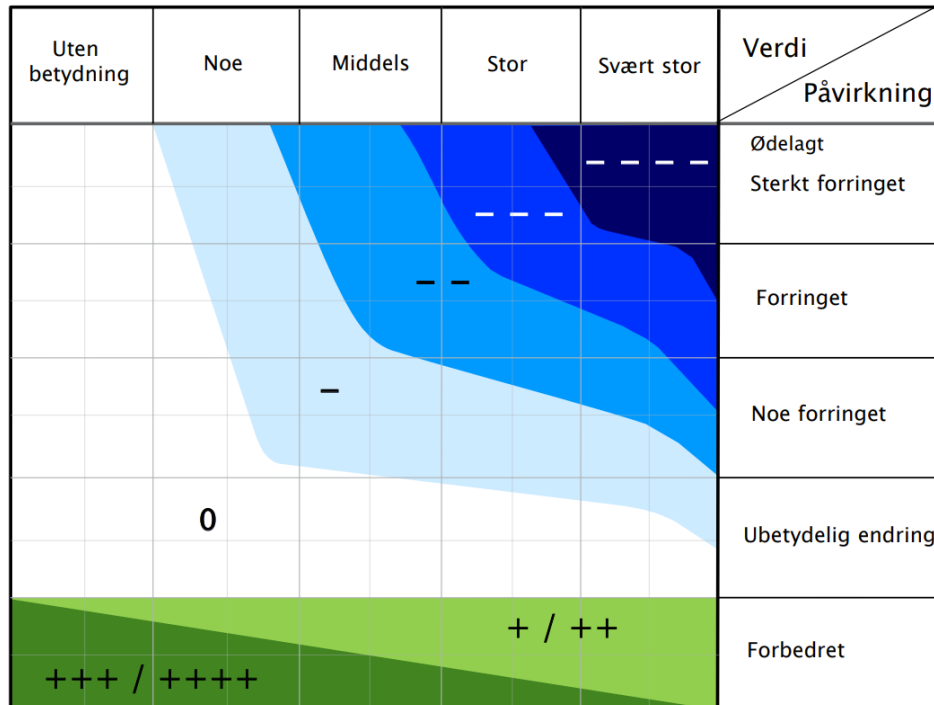

Verdimatrisemetoden

Kvantum / Enhetsverdi	Liten	Middels	Høy
Stort negativt	Middels negativ	Stor negativ	Meget stor negativ
Middels negativt	Liten negativ	Middels negativ	Stor negativ
Lite negativt	Ubetydelig/ingen	Liten negativ	Middels negativ
Verken positivt eller negativt	Ubetydelig/ingen	Ubetydelig/ingen	Ubetydelig/ingen
Lite positivt	Ubetydelig/ingen	Liten positiv	Middels positiv
Middels positivt	Liten positiv	Middels positiv	Stor positiv
Stort positivt	Middels positiv	Stor positiv	Meget stor positiv

Meget stor positiv
Stor positiv
Middels positiv
Liten positiv
Ubetydelig / ingen
Liten negativ
Middels negativ
Stor negativ
Meget stor negativ

Konsekvensviftemetoden

Forslag til prinsipper for tilpasning

- V712 bør gi en overordnet gjennomgang av prinsippene for gjennomføring av samfunnsøkonomisk analyser.
- V712 bør forklare hvordan IP-analyser er innenfor SØ-analyse, f.eks.
  - Ekspertvurderinger
  - Vurdering av betalingsvillighet og endringer i befolkningens velferd
  - Indirekte bruksverdi, ikke-bruks verdi, opsjonsverdi
  - Dilemma med realprisjustering
- Begrepsliste

Anbefaling, tilpasninger

- Det bør vurderes å stramme opp veiledningen for fastsettelse av verdi og påvirkning for å begrense skjønnsrommet
- Oppfordre til å **kvantifisere** alle forhold som kan tallfestes:
  - bruksfrekvens, berørt befolkningsgrupper/brukere, regnskap over arealbruk og tap av funksjoner

Anbefaling, tilpasninger II

- Vurdere å endre navn på «påvirkning» som bedre gjenspeiler «kvantum».
- Forbedre omtalen av usikkerhet i ikke-prissatte analyser.
  - For eksempel enkel skala for usikkerhet knyttet til trinnene verdi og påvirkning.
  - ... i neste rekke vurdere å angi konsekvensgrad med et spenn
- Vurderes å styrke omtalen av kompetansekrav

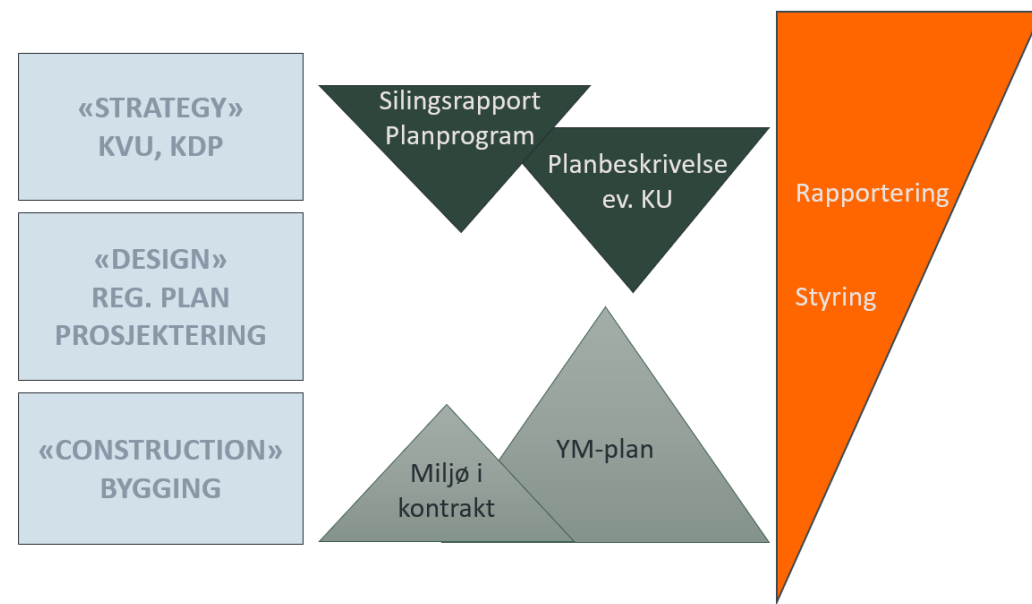

Noen tilleggspoenger

- Samfunnsøkonomisk analyse vs utredning etter plan- og bygningsloven; M-1941 og KU-forskriften
- Er ikke-prissatte vurderinger sammenlikn- bart på tvers av prosjekter?
- Bruk av KU-data i naturregnskap

DFØs veileder:

«[...] det ikke må være et mål i seg selv å «bruke hele skalaen» for å få frem forskjeller mellom tiltak»

Kort oppsummert...

Vurdere:

- Å tydeliggjøre hvordan veilederen oppfyller prinsippene i DFØs veileder
- Større grad av kvantifisering (NB! ikke økonomisk verdsetting)
- Bedre håndtering av usikkerhet
- Ensretting av ikke prissatt utredningsmetodikk

Merverdi:

- Øke forståelsen for den samfunnsøkonomiske tilnærmingen
- Én metode som betjener samfunnets utredningsbehov
- Gjøre det lettere å benytte KU-data i rapportering fra vegprosjekter («naturregnskap på prosjektnivå»)

Multiconsult